

RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBA

**KARJERAS ATTĪSTĪBAS UN ATBALSTA
PLĀNS RĪGAS VALSTSPILSĒTAS
PAŠVALDĪBAS VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS
IESTĀDĒS 2024.–2028. GADAM**

Rīga, 2024

Satura rādītājs

Saturs	2
Izmantotie saīsinājumi	3
Ievads	4
Plāna kopsavilkums	5
SITUĀCIJAS IZKLĀSTS	7
1. Plāna sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem	7
2. Karjeras attīstības atbalsta raksturojums	9
2.1. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas raksturojums Rīgas valstspilsētas pašvaldībā	10
3. Risināmo jautājumu loks	16
3.1. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs	17
3.2. Karjeras attīstības atbalsta profesionālā kapacitāte	19
3.3. Karjeras attīstības atbalsta pasākumu īstenošana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un tās izglītības iestādēs	21
PLĀNA MĒRĶIS UN RĪCĪBAS VIRZIENI.....	23
4. Rīcības virzieni un īstenošanas pasākumi	25
PLĀNA ĪSTENOŠANA	29
5. Plāna īstenošana un uzraudzība	32

Izmantotie saīsinājumi

AP2027 – Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam

EDURIO – Edurio LTD filiāles Latvijā atgriezeniskās saites platforma

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

IAP2027 – Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam

IKVD – Izglītības kvalitātes valsts dienests

KAA – Karjeras attīstības atbalsts

KAAS – Karjeras attīstības atbalsta sistēma

KI – Karjeras izglītība

KIAC – Karjeras izglītības atbalsta centrs

KIPNIS – Eiropas Sociālā fonda nacionālās programmas projekts „Karjeras izglītības programmu nodrošinājums izglītības sistēmā”

KK – Karjeras konsultants

Latvija 2030 - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

LDDK – Latvijas Darba devēju konfederācija

LR EM – Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija

LR IZM – Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija

LR LM – Latvijas Republikas Labklājības ministrija

LR MK – Latvijas republikas Ministru kabinets

NVO – Nevalstiskās organizācijas

OECD – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija

PEF ziņojums – Pasaules Ekonomikas foruma ziņojums “Future of Jobs 2020”

PKK – Pedagoģis karjeras konsultants

Plāns – Karjeras attīstības atbalsta plāns Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs 2024.–2028. gadam

Projekts “Karjeras atbalsts” – Eiropas Sociālā fonda projekts Nr. 8.3.5.0/16/I/001 “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” (PVS ID 3713)

RD IKSD – Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments

RIIMC – Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskais centrs

Rīga 2030 – Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

Skola 2030 – ESF projekts “Kompetenču pieeja mācību saturā”

SVID – stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

VIAA – Valsts izglītības attīstības aģentūra

VIIS – Valsts izglītības informācijas sistēma

VISC – Valsts izglītības satura centrs

Ievads

Karjeras attīstības atbalsta plāns Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēm 2024.–2028. gadam (turpmāk – Plāns) ir sagatavots kā integrāla “Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības Ekosistēmas attīstības stratēģijas 2024. – 2028. gadam” daļa, kas koordinē pašvaldības ieguldījumus karjeras attīstības atbalsta sistēmas attīstībā turpmākajiem 5 gadiem. Plāns ir pilsētas mēroga rīcības dokuments, kas detalizē karjeras attīstības atbalsta konceptu, ieguldījumu jomas un apjomu, atbildības un ieviešanas mehānismu.

Plāns ir izstrādāts saskaņā ar nacionālā un pašvaldības līmeņa attīstības politikas plānošanas dokumentiem, vienlaikus tā izstrādē ir ņemti vērā arī Eiropas Savienības stratēģiskie dokumenti.

Plāna izstrādes mērķis ir izveidot ietvaru, kas nodrošina kvalitatīvu karjeras attīstības atbalsta sistēmas attīstību Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs un koordinē tās trīs komponentu – karjeras informācijas, karjeras izglītības un karjeras konsultēšanas – ieviešanu Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs. Attīstot karjeras attīstības atbalsta sistēmu, palielināsies karjeras izglītības pieejamība Rīgas valstspilsētas pašvaldības izglītības iestādēs, attīstīsies izglītības piedāvājums atbilstoši darba tirgū pieprasītām prasmēm un profesijām un uzlabosies profesionālu, informētu, izglītotu cilvēkresursu iesaistīšana karjeras attīstības atbalsta sistēmas nodrošināšanā.

Plāns ir sagatavots kā integrāla “Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības Ekosistēmas attīstības stratēģijas 2024. – 2028. gadam” daļa, ievērojot Attīstības plānošanas sistēmas likumā un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, tostarp par pamatu ņemot Ministru kabineta 02.12.2014. noteikumus Nr. 737 “Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi”. Dokumenta izstrādes un saskaņošanas procesā ņemti vērā Rīgas domes 15.12.2021. iekšējie noteikumi Nr. 11 “Rīgas valstspilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu izstrādes kārtība”. Plāna izstrāde ir uzsākta, pamatojoties uz Rīgas domes 29.11.2023. lēmumu Nr. RD-23-3084-lē “Par karjeras attīstības atbalsta plāna izstrādi”.

Plānu ir izstrādājis Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments (turpmāk RVP IKSD) sadarbībā ar Plāna izstrādes darba grupu, citām pašvaldības iestādēm un, balstoties uz EDURIO 2021. gadā veiktās Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo, vadības un pedagogu karjeras konsultantu aptaujas “Karjeras izglītība Rīgā” rezultātiem, sākotnējo situācijas analīzi, piedāvātajiem risinājumiem, izstrādātajiem prioritārās attīstības kritērijiem.

Plāns sastāv no trijām daļām. Situācijas izklāstā iekļauta informācija par sasaisti ar citiem plānošanas dokumentiem, karjeras attīstības atbalsta sistēmas raksturojums, sniegts sākotnējās ietekmes novērtējums, izklāstīti Plāna risināmie jautājumi saistībā ar rezultatīvajiem rādītājiem. Otrajā daļā iekļauts Plāna mērķis, politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji, kā arī trīs rīcības virzieni un 14 Plāna īstenošanas pasākumi. Trešajā daļā izklāstīts Plāna ieviešanas mehānisms.

Plāna kopsavilkums

Plāns ir sagatavots kā integrāla "Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības Ekosistēmas attīstības stratēģijas 2024. – 2028. gadam" daļa, kas nosaka mērķus, politikas rezultātus, rīcības virzienus un pasākumus karjeras attīstības atbalsta nodrošināšanai Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs.

Izglītības likumā ir noteiktas izglītojamo tiesības saņemt karjeras attīstības atbalsta pakalpojumus izglītības apguves procesa laikā. Karjeras izglītības un karjeras attīstības atbalsta pakalpojumu pārvaldībai un to īstenošanas vadībai ir jādrošina karjeras vadības prasmju apguve izglītojamiem valsts un pašvaldību dibinātajās vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs.

Ministru kabineta noteikumu Nr. 416 14.7. apakšpunkts nosaka pienākumu ievērot šādu principu vispārējās vidējās izglītības obligātā satura īstenošanā: "Izglītības iestāde rosina skolēnus laikus un mērķtiecīgi apzināties savas intereses, turpmāko studiju un profesionālās darbības virzienus un iespējas, piedāvājot daudzveidīgas darbības un karjeras izglītības pieredzi mācību procesā, kvalitatīvu un daudzpusīgu informāciju par turpmāko studiju un profesionālās darbības iespējām, individualizētas konsultācijas un atbalstu".

Izglītībai ir izšķiroša nozīme attiecībā uz jauniešu perspektīvām un dzīves iespējām, kā arī tā veido pamatu viņu pašrealizācijai pilsoniskajā un sociālajā jomā, darba tirgū un privātajā dzīvē. Rīgas attīstības programmā 2022.–2027. gadam (turpmāk - AP2027) noteikts: "Izglītības politika Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek veidota kā viens veselums, balstoties uz mūžizglītības principiem: no bērna pirmajiem soļiem pirmsskolā līdz pat darba tirgum."

Plāns ir nepieciešams, lai nodrošinātu pilnvērtīgu un sistemātisku karjeras attīstības atbalsta sistēmas ieviešanu izglītības iestādēs, kā arī īstenotu karjeras attīstības atbalsta aktivitātes un pasākumus, kopumā aptverot visus karjeras attīstības atbalsta sistēmas komponentus. Vienlaikus ir svarīgi, lai visiem izglītojamiem būtu vienlīdzīgas iespējas saņemt karjeras attīstības atbalsta pakalpojumus izglītības iestādēs.

Plāna mērķi un politikas rezultāti ir izvirzīti saskaņā ar AP2027, kā arī ņemot vērā Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (turpmāk Rīga 2030) un citus Rīgas pašvaldības politikas un teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.

Plāna mērķis ir attīstīt karjeras attīstības atbalsta sistēmu Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs un veicināt tās īstenošanu.

Politikas rezultāti:

1. Nodrošināta karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs;
2. Stiprināta karjeras attīstības atbalsta profesionālā kapacitāte;
3. Atbalstīta karjeras attīstības atbalsta pasākumu īstenošana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un tās izglītības iestādēs.

Plānam ir noteikti trīs rīcības virzieni un ietverti 14 īstenošanas pasākumi, kas ir vērsti uz karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošanu Rīgas vispārējās izglītības iestādēs, profesionālās kapacitātes stiprināšanu un pasākumu īstenošanu.

Plāna īstenošanas pasākumu ietvaros ir paredzēts piesaistīt kvalificētus pedagogus karjeras konsultantus ar tiesībām sniegt individuālās un grupu karjeras konsultācijas, atbalstīt Karjeras izglītības atbalsta centru darbību, organizēt kvalifikācijas celšanas aktivitātes, izstrādāt karjeras atbalsta metodiskos materiālus, pilnveidot digitālo resursu pieejamību, atbalstīt karjeras attīstības atbalsta pasākumu organizēšanu visām izglītojamo vecuma grupām, veicināt sadarbību ar visām ieinteresētajām pusēm.

SITUĀCIJAS IZKLĀSTS

1. Plāna sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam (turpmāk – Latvija2030)¹ sadaļā “Zināšanas un pamatprasmes 21. gadsimtā” kā prioritārs virziens iekļauta karjeras izglītība, īpaši izceļot skolotāju profesionālās kompetences uzlabošanas nepieciešamību karjeras izglītības īstenošanā un mācību priekšmetu satura sasaistē ar reālo dzīvi. Stratēģijā uzsvērts: izglītība ir ne tikai specifisku kompetenču un kvalifikāciju uzkrāšana, bet arī cilvēka talantu, emocionālās un sociālās inteligences un personības attīstības process, īpaši akcentējot karjeras izglītības nozīmi cilvēka pašizpausmes veicināšanā.

Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027. gadam (turpmāk –NAP2027)² viena no izvirzītajām prioritātēm ir kvalitatīva izglītība mūža garumā, kas atspoguļo izglītībā un apmācībā iegūtās karjeras vadības prasmes, kā arī tiek izcelta kritiskās domāšanas prasme personības attīstībai un produktīvai darba dzīvei.

Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (turpmāk - IAP2027)³ viens no pamatmērķiem ir veicināt uz mūsdienīga, kvalitatīva un darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēta izglītības piedāvājuma izveidi, nodrošinot kvalitatīvas izglītības iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem. Tādējādi veicinot viņu potenciāla attīstību un īstenošanu visa mūža garumā, kā arī attīstot darba tirgum aktuālas un noderīgas specifiskas prasmes efektīvā sadarbībā starp izglītības un tautsaimniecības nozarēm. IAP2027 noteikts: “Viens no galvenajiem parametriem ir sabalansēts un nākotnes vajadzībām aktuāls prasmju kopums, kas aptver gan vispārīgās jeb caurviju prasmes, tajā skaitā, karjeras vadības prasmes.”⁴

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam (turpmāk – Rīga2030)⁵ kā viena no prioritātēm izvirzīta pieejama izglītības sistēma, nodrošinot veiksmīgu kompetencēs balstīta izglītības satura ieviešanu, kas paredz attīstīt vispārējās jeb caurviju prasmes un uz vērtībām bāzētus ieradumus, pilnveidotu pedagogu atbalsta sistēmu, skolotāju kvalifikācijas un prestiža celšanu.

Rīgas attīstības programmā 2022.–2027. gadam (turpmāk – AP2027)⁶ noteikts, ka izglītība ir viena no Rīgas pašvaldības prioritātēm, valstspilsētā ir pārstāvēta visu līmeņu izglītība – no pirmsskolas izglītības iestādēm līdz augstākajai izglītībai un mūžizglītībai. Pieejamas vispārējās, profesionālās izglītības programmas, interešu izglītības pulciņi un profesionālās ievirzes (mākslā, mūzikā, sportā) programmas, kā arī augstākās izglītības programmas. Kvalitatīva, iekļaujoša un teritoriāli vienmērīgi pieejama izglītība visiem izglītojamiem ietekmē sociālo un ekonomisko progresu un ilgtspējīgu izaugsmi nākotnē. Izglītībai ir izšķiroša nozīme attiecībā uz jauniešu perspektīvām un dzīves iespējām, un tā veido pamatu viņu pašrealizācijai pilsoniskajā un sociālajā jomā, darba tirgū un privātajā dzīvē.

¹ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam (apstiprināta ar Saeimas 2010. gada 10. jūnija paziņojumu) Pieejama: <https://www.varam.gov.lv/lv/latvijas-ilgtspējīgas-attistibas-strategiju-lidz-2030gadam-latvija2030>.

² Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam (NAP2027) (apstiprināts Saeimā 2020. gada 2. jūlijā). Pieejams: <https://www.pkc.gov.lv/nap-2027/atbalsti-prioritates>

³ Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (apstiprinātas ar MK 2021. gada 22. jūnijā rīkojumu Nr. 436) Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁴ MK 22.06.2021. rīkojums Nr. 436 “Par Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam” Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁵ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (apstiprināta ar Rīgas domes 2014. gada 27. maija lēmumu Nr. 1173).

⁶ Rīgas Attīstības Programma 2022.-2027. gadam (apstiprināta ar Rīgas domes 2021. gada 15. decembra lēmumu Nr. 1090). Pieejama: <https://www.rdpad.lv/strategija/attistibas-programma-2021-2027/>

Nacionāla un vietēja līmeņa politikas plānošanas dokumentos akcentēti šādi karjeras attīstības atbalsta aspekti: atbalstīt darbības, kuras veicina vienlīdzīgas iespējas un piekļuvi izglītībai; motivācijas radīšana prasmīga darba spēka noturēšanai un piesaistīšanai, īstenojot mērķtiecīgu un sistemātisku karjeras atbalsta pieejamību.

Plāna izstrādē ir ievēroti šādi normatīvie akti un plānošanas dokumenti:

- ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam (apstiprināta ar MK 2021. gada 16. novembra rīkojumu Nr. 841);
- OECD prasmju stratēģijas īstenošanas vadlīnijas Latvijai. “Developing Latvia’s Education Development Guidelines 2021-2027” (publicēts 2020.gadā);
- Izglītības likums;
- Likums “Par pašvaldībām”;
- Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumi Nr. 416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem”;
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (apstiprināta ar Saeimas 2010. gada 10. jūnija paziņojumu);
- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam (apstiprināts ar Saeimas 2020. gada 2. jūlija paziņojumu);
- Kultūrpolicies pamatnostādnes 2022.–2027. gadam “Kultūrvalsts” (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2022. gada 1. marta rīkojumu Nr. 143);
- Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (apstiprinātas ar MK 2021. gada 22. jūnija rīkojumu Nr. 436);
- Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (apstiprinātas ar MK 2021. gada 14. aprīļa rīkojumu Nr. 246);
- Ekonomikas ministrijas Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidējā un ilgtermiņa prognozēm (apstiprināts ar Ekonomikas ministrijas 2020. gada 27. augusta paziņojumu);
- Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (apstiprināta ar Rīgas domes 2014. gada 27. maija lēmumu Nr. 1173);
- Rīgas Attīstības programma 2022.-2027. gadam (apstiprināta ar Rīgas domes 2022. gada 23. februāra lēmumu Nr. 1284);
- Valsts izglītības attīstības aģentūras vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta īstenošanai (publicētas 2022. gadā).

2. Karjeras attīstības atbalsta raksturojums

Līdz 21. gadsimtam jēdziens “karjera” tika uzlūkots, izprasts un integrēts tikai profesionālās darbības kontekstā, visbiežāk, tam pielietojot terminu “profesionālā orientācija”. Tomēr 21. gadsimtā lielāka uzmanība tiek veltīta piecām savstarpēji saistītām dzīves jomām – ģimene, darbs, brīvais laiks, garīgums un pilsoniskums. Mūsdienās ar jēdzienu “karjera” saprot jēgpilnu visas dzīves gājumu, tāvad nepārtrauktu indivīda pilnveides procesu mūža garumā.

Lai gan karjeras atbalsts ir paredzēts indivīdam, tā ietekmei ir horizontāls raksturs, t.i., karjeras attīstības atbalsts savieno indivīdu, uzņēmumu, valsts ekonomiskos un sociālos mērķus. Elastīgs karjeras attīstības atbalsts veicina izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidi, samazinot priekšlaicīgus mācību pamešanas gadījumus, veicinot talantīgu jauniešu iesaisti zinātnē un tehnoloģiju attīstībā, motivējot izvēlēties darba tirgū pieprasītāko profesiju apguvi, kā arī sekmējot tādu prasmju apguvi izglītībā, kas atbilst darba tirgus pieprasījumam, un tādējādi atvieglojot iesaisti darba tirgū pēc izglītības iegūšanas.⁷

Karjeras atbalsta politikas veidošana ir starpnozaru iniciatīva, kas saistīta ar izglītības, nodarbinātības, jaunatnes lietu, ekonomikas un sociālo politiku. Ar 2013. gada 7. augusta grozījumiem Izglītības likumā tika definēta karjeras atbalsta terminoloģija, t.i., tika precizētas terminu “**karjera**”, “**karjeras izglītība**” un “**karjeras attīstības atbalsts**” definīcijas⁸.

KAA mērķis ir veicināt un attīstīt izglītojamo karjeras vadības prasmes:

1. palielināt indivīda nodarbinātības kapacitāti;
2. palīdzēt indivīdam apzināti izvēlēties savas tālākās izglītības un karjeras virzienu;
3. palīdzēt indivīdam iepazīt darba pasauli;
4. atvieglot indivīda pāreju no izglītības vides uz darba tirgu un pārvietošanos darba tirgū;
5. sekmēt indivīda nodarbinātību⁹.

Karjeras attīstības atbalsta sistēmu veido trīs galvenie komponenti – karjeras informācija, karjeras izglītība un karjeras konsultēšana¹⁰.

Karjeras informācija	Karjeras izglītība	Karjeras konsultēšana
Karjeras konsultēšana saimnieciskās darbības attīstības perspektīvām. ¹¹	Izglītības procesā integrēti pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt izglītojamo karjeras vadības prasmju apguvi un attīstīšanu, ietverot savu interešu, spēju	Palīdz indivīdam noskaidrot viņa mērķus un vēlmes, izprast savu identitāti, pieņemt lēmumu un vadīt karjeru, veicināt savas profesionālās ievirzes

⁷ MK 2015. gada 30. decembra rīkojums Nr. 821 “Par Karjeras izglītības īstenošanas plānu valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.–2020. gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278999-par-karjeras-izglitibas-istenosanas-planu-valsts-un-pasvaldibu-visparejas-un-profesionalas-izglitibas-iestades-2015-2020>

⁸ 2013. gada 9. jūlija grozījumi Izglītības likumā. Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/258475-grozijumi-izglitibas-likuma>

⁹ Valsts izglītības attīstības aģentūra (2015). Prezentācija “Karjeras atbalsts vispārējās izglītības iestādē – prasības, iespējas, resursi” semināra Valmierā ietvaros.

¹⁰ Valsts izglītības attīstības aģentūra (2009). Karjeras izglītība skolā.

Pieejams: <https://www.viaa.gov.lv/lv/media/2656/download>.

¹¹ MK 2015. gada 30. decembra rīkojums Nr. 821 “Par Karjeras izglītības īstenošanas plānu valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.–2020. gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278999-par-karjeras-izglitibas-istenosanas-planu-valsts-un-pasvaldibu-visparejas-un-profesionalas-izglitibas-iestades-2015-2020>.

Karjeras informācija	Karjeras izglītība	Karjeras konsultēšana
	un iespēju apzināšanos tālākās izglītības un profesionālās karjeras virziena izvēlei. ¹²	apzināšanu, tādējādi veidojot padziļinātu izpratni par izglītību un iespējām darba tirgū un atklājot to profesionālo virzienu, kas vislabāk atbilst indivīda personībai, vērtībām, mērķiem ¹³ .

Izglītības likuma 55. panta 3. daļā ir noteiktas izglītojamo tiesības saņemt informācijas un karjeras attīstības atbalsta pakalpojumus izglītības apguves procesa laikā. Karjeras izglītība un karjeras attīstības atbalsta pakalpojumu pārvaldībai un to īstenošanas vadībai ir jānodrošina karjeras vadības prasmju apguve izglītojamajiem valsts un pašvaldību dibinātajās vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. Prasības karjeras izglītības pasākumu integrēšanai mācību procesā ietvertas Izglītības likumā, MK noteikumos Nr. 747¹⁴ un MK noteikumos Nr. 416¹⁵.

Par KI realizēšanu izglītības iestādēs ir atbildīgs pedagogs karjeras konsultants (turpmāk - PKK). MK noteikumos Nr. 354¹⁶ noteikts, ka PKK amats pielīdzināms pedagogu amatam izglītības iestādē, savukārt MK noteikumos Nr. 569¹⁷ atrunāta PKK pienākumu izpildei nepieciešamā izglītība un profesionālā kvalifikācija.

Karjeras attīstības atbalsts ir īpaši nozīmīgs sociāli ekonomisko pārmaiņu laikā, kad indivīdam rodas neskaidrība par darba perspektīvām un palielinās sociālās atstumtības risks, tādēļ ir būtiski nodrošināt karjeras attīstības atbalsta pakalpojumu pieejamību, sākot no pamatzglītības posma, proti, posmā no 1. līdz 9. klasei, un turpināt integrēt karjeras attīstības atbalsta pakalpojumus vidusskolā, augstākās izglītības iestādēs, kā arī pieaugušo formālās un neformālās izglītības programmās¹⁸.

2.1. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas raksturojums Rīgas valstspilsētas pašvaldībā

¹² MK 2015. gada 30. decembra rīkojums Nr. 821 "Par Karjeras izglītības īstenošanas plānu valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.–2020. gadam". Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/278999-par-karjeras-izglitiba-istenosanas-planu-valsts-un-pasvaldibu-visparejas-un-profesionalas-izglitiba-iestades-2015-2020>.

¹³ Latvijas Republikas Labklājības ministrijas mājaslapa, skatīta 2021. gada septembrī. Pieejama: <http://www.lm.gov.lv/text/437>

¹⁴ MK 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem". Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatzglitiba-standartu-un-pamatzglitiba-programmu-paraugiem>.

¹⁵ MK 2019. gada 3. septembra noteikumi Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem". Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/309597-noteikumi-par-valsts-visparejas-videjas-izglitiba-standartu-un-visparejas-videjas-izglitiba-programmu-paraugiem>.

¹⁶ MK 2011. gada 10. maija noteikumi Nr. 354 "Noteikumi par pedagogu profesiju un amatu sarakstu". Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/229913-noteikumi-par-pedagogu-profesiju-un-amatu-sarakstu>.

¹⁷ MK 2018. gada 11. septembra noteikumi Nr. 569 "Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību". Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/301572-noteikumi-par-pedagogiem-nepieciešamo-izglitiba-un-profesionalo-kvalifikaciju-un-pedagogu-profesionalas-kompetences-pilnveides>.

¹⁸ MK 2015. gada 30. decembra rīkojums Nr. 821 "Par Karjeras izglītības īstenošanas plāns valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.–2020. gadam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278999-par-karjeras-izglitiba-istenosanas-planu-valsts-un-pasvaldibu-visparejas-un-profesionalas-izglitiba-iestades-2015-2020>.

Rīga2030 ir noteikti četri ilgtermiņa attīstības mērķi, kuriem viens no pakārtotajiem rīcības virzieniem ir "Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība". Ņemot vērā nacionālās un ES attīstības prioritātes, kā arī Rīgas valstspilsētas iedzīvotāju viedokli par pilsētā aktuālajām problēmām, AP2027 kvalitatīva un pieejama izglītība ir noteikta kā viena no pilsētas attīstības prioritātēm.

Rīgas valstspilsētas pašvaldībā 2023./2024. mācību gadā ir 101 vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāde, kas īsteno daudzveidīgas izglītības programmas – 6 valsts ģimnāzijas, 56 vidusskolas, 33 pamatskolas, 3 sākumskolas un 3 attīstības centri.¹⁹ Šajās izglītības iestādēs 2023. gada 1. septembrī izglītības programmas apguvi uzsāka 68 600 izglītojamie un ir nodarbināti 7 100 pedagogi (saskaņā ar izglītības iestāžu VIIS datiem). Pēdējo piecu gadu laikā izglītojamo skaitam Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs ir tendence samazināties. Samazinoties iedzīvotāju skaitam un sabiedrībai novecojot, lai paaugstinātu dzīves līmeni vai noturētu esošo, nepieciešams paaugstināt cilvēkkapitāla produktivitāti un iedzīvotāju ekonomisko aktivitāti. Tāpēc iedzīvotāju zināšanas, prasmes, spēja apgūt jauno jebkurā vecumā, radošums, kā arī drosme un uzņēmība meklēt jaunus risinājumus un īstenot dažādas idejas ir izšķirošs faktors ekonomikas attīstībai un no tās izrietošam labklājības pieaugumam.²⁰

Mūsdienīgas karjeras izglītības izveide Latvijā un Rīgā tika uzsākta 21. gadsmita sākumā, kad tika īstenoti vairāki nozīmīgi pasākumi.

No 2006. līdz 2008. gadam Rīgas valstspilsētas pašvaldība piedalījās Eiropas Sociālā fonda nacionālās programmas projekta „Karjeras izglītības programmu nodrošinājums izglītības sistēmā” (turpmāk – projekts KIPNIS) īstenošanā, kura galvenais mērķis bija uzlabot karjeras izglītības pieejamību un kvalitāti visu līmeņu un veidu izglītības iestādēs mūžizglītības kontekstā, izveidojot karjeras konsultantu kvalifikācijas apguves un izglītības iestādēs strādājošo pedagogu pilnveides sistēmu, kā arī attīstot karjeras izglītības metodisko un informatīvo materiālu nodrošinājumu.²¹

Pēc KIPNIS projekta noslēguma 2008. gadā atbalsta apjoms karjeras izglītības īstenošanai samazinājās. Nepietiekamo finanšu līdzekļu dēļ lielākā daļa no maģistra grādu ieguvušajiem karjeras konsultantiem un profesionālās pilnveides kursus pabeigušajiem pedagogiem darbu skolās kā karjeras atbalsta sniedzēji neturpināja. Karjeras attīstības atbalsts turpmākajos gados galvenokārt tika sniegts EK informācijas apmaiņas un konsultāciju tīkla Euroguidance programmas un VIAA īstenoto funkciju ietvaros.

2013. gadā RVP IKSD sadarbībā ar Rīgas Izglītības un informatīvi metodisko centru (turpmāk – RIIMC) izveidoja Karjeras izglītības koordinatoru konsultatīvo padomi. Karjeras izglītība koordinatoru konsultatīvā padome sniedza atbalstu Rīgas karjeras izglītības konsultantiem profesionālo kompetenču pilnveidē. Rīgā tika izveidoti četri karjeras izglītības atbalsta centri, kuri aktīvi darbojās Karjeras attīstības atbalsta sniegšanā, Rīgas 25. vidusskolā (darbam ar Latgales priekšpilsētas skolām), Rīgas Teikas vidusskolā (darbam ar Vidzemes priekšpilsētas skolām), Ziemeļvalstu ģimnāzijā (darbam ar Zemgales priekšpilsētas un Kurzemes rajona skolām) un Rīgas Kultūru vidusskolā (darbam ar Ziemeļu un Centra rajona skolām).

Karjeras izglītības koordinatoru konsultatīvās padomes pārstāvji vadīja RIIMC organizētos seminārus un kursus izglītības iestāžu mācību priekšmetu skolotājiem, klašu audzinātājiem, skolu administrāciju komandām par karjeras attīstības atbalsta sistēmas

¹⁹ RD IKSD Katalogs. Izglītības iestādes. Skolas. Pieejams: <https://katalogs-iksd.riga.lv/lv/izglitiba-iestades/skolas/filterinst/all>

²⁰ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam Pieejama: <https://www.rdpad.lv/strategija/>

²¹ MK 2015. gada 30. decembra rīkojums Nr. 821 “Par Karjeras izglītības īstenošanas plānu valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.–2020. gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278999-par-karjeras-izglitiba-istenosanas-planu-valsts-un-pasvaldibu-visparejas-un-profesionalas-izglitiba-iestades-2015-2020>.

plānošanu, resursiem, karjeras izglītības integrēšanu mācību procesā un karjeras vadības prasmju pilnveidošanu. Karjeras izglītības koordinators konsultatīvās padomes darba grupa izstrādāja "Vispārizglītojošo skolu karjeras izglītības paraugprogrammu"²².

RVP IKSD sadarbībā ar RIIMC organizēja karjeras attīstības atbalsta pasākumus, attīstot **trīs darbības virzienus: karjeras attīstības atbalsta pasākumi Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, atbalsts skolotājiem un vecākiem, atbalsts izglītojamiem.** Karjeras attīstības atbalstā tika iesaistīti izglītojamo vecāki, Rīgas pilsētas uzņēmumi, profesionālās un augstākās izglītības iestādes, nevalstiskās organizācijas un uzņēmēji. Karjeras attīstības atbalsta pasākumos, tostarp, Karjeras nedēļā, starpskolu 4. un 9. klašu izglītojamo konkursā par profesiju daudzveidību un 10.–12. klašu izglītojamo konkursā, kas tika veikts sadarbībā ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, kā arī sadarbībā ar *Junior Achievement Latvija* skolēnu mācību uzņēmumu gadatirgū, aktīvi piedalījās lielākā daļa no Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēm.

Ik gadu karjeras attīstības atbalsta pasākumu kopums palielinājās, piemēram, 2016. gadā norisinājās **pirmā konference pedagogiem par karjeras attīstības atbalsta sistēmas nodrošināšanu** izglītības iestādēs, kā arī tika nodrošināta karjeras izglītības metodikas iegāde visām izglītības iestādēm.

No 2017. gada līdz 2022. gadam RVP IKSD īstenoja Eiropas Sociālā fonda projektu Nr. 8.3.5.0/16/I/001 "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" (PVS ID 3713) (turpmāk - projekts "Karjeras atbalsts") Rīgas valstspilsētas pašvaldības izglītības iestādēs. Projekta mērķis bija uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. Projektā iesaistījās 68 Rīgas skolas, t.i. 61% no kopējā Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu skaita.

No 2015. līdz 2017. gadam profesionālās kompetences pilnveides programmas "Pedagogs – karjeras konsultants" sertifikātu (B programma 160 h) ieguva 150 Rīgas pedagogi.

²² Rīgas izglītības un informātivi metodiskais centrs. (2015) Pedagoģis karjeras izglītības koordinators skolā - konsultatīvās padomes sanāksmes aktuālā tēma. Pieejams: <https://riimc.lv/lv/news/pedagogs-karjeras-izglitibas-koordinators-skola-konsultativas-padomes-sanaksmes-aktuala-tema/689>

Tabula. Nr. 1. Apkopojums par karjeras attīstības atbalsta saņēmējo skolu un izglītojamo skaitu attiecībā pret PKK slodzi un skaitu Projekta “Karjeras atbalsts” ietvaros.

Projekta īstenošanas periods	2017./ 2018. m.g.	2018./ 2019. m.g.	2019./ 2020. m.g.	2020./ 2021. m.g.	2021./ 2022. m.g.
Izmēģinājumskolas	44	44	43	41	38
Izglītojamo skaits	31417	31571	32080	14076	14053
PKK slodzes	44,86*	45,12*	45,85*	23,49**	23,43**
PKK skaits	87	86	85	50	47
Neiesaistītās skolas	24	24	23	0	0
Izglītojamo skaits	6632	6750	6526	0	0

*PKK darba slodze aptver visus izglītības iestādes izglītojamos attiecībā 1 PKK uz 700 izglītojamajiem. Projektā “Karjeras atbalsts” iesaistījās visi 1.–12. klašu izglītojamie.

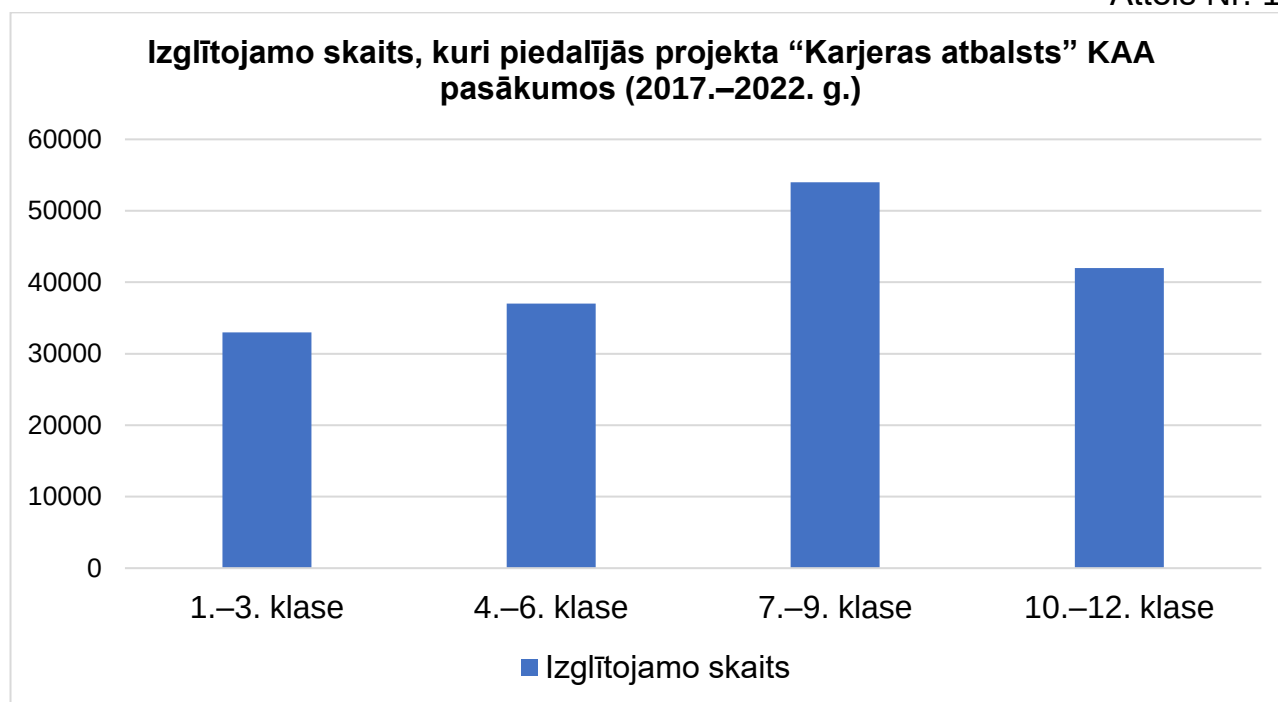
**PKK darba slodze aptver visus izglītības iestādes izglītojamos attiecībā 1 PKK uz 600 izglītojamajiem. Projektā “Karjeras atbalsts” iesaistījās visi 7.–12. klašu izglītojamie.

Projekta “Karjeras atbalsts” ietvaros tika ieviests daudzveidīgs karjeras attīstības atbalsta pasākumu kopums izglītojamajiem, kas tika iedalīts divos darbības virzienos, aptverot četras karjeras attīstības atbalsta pasākumu plānošanas pamatjomas.

Pirmais darbības virziens ietvēra pašnovērtējuma veikšanas un karjeras lēmumu pieņemšanas modeļus, šajā darbības virzienā Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs īstenoti 390 pasākumi.

Otrais pasākumu darbības virziens ietvēra izglītības iespēju izpēti un darba pasaules iepazīšanas modeļus, šajā darbības virzienā Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs īstenoti 1 309 pasākumi.

Projekta “Karjeras atbalsts” īstenošanas periodā (2017.–2022. g.) karjeras attīstības atbalsta pasākumos kopā piedalījās 164 773 izglītojamie no Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēm. Attēlā Nr. 1 ir atspoguļots karjeras attīstības atbalsta pasākumu dalībnieku skaits sadalījumā pa klašu grupām. Pasākumos periodā no 2017. līdz 2020. g. piedalījās 1.–12. klašu izglītojamie, bet periodā no 2020.–2022. g. piedalījās tikai 7.–12. klašu izglītojamie. Vienlaikus ir secināms, ka visu klašu grupu izglītojamie bija ieinteresēti apmeklēt karjeras attīstības atbalsta pasākumus, tādēļ ir nozīmīgi Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs karjeras attīstības atbalsta sistēmu īstenot no 1. līdz 12. klasei.

Vislielākais atbalsts karjeras attīstības atbalsta pasākumiem no projekta “Karjeras atbalsts” līdzekļiem tika piešķirts 2017./2018. mācību gadā – 10,00 EUR katram skolēnam, savukārt 2018./2019. mācību gadā piešķirtais atbalsts karjeras attīstības atbalsta pasākumiem bija 6,50 EUR katram skolēnam. Projekta “Karjeras atbalsts” ietvaros karjeras attīstības atbalsta pasākumiem sniegts atbalsts sabiedriskā transporta biļešu izmaksām, publisko pasākumu, t.sk. izstāžu ieejas biļešu iegādes izdevumiem, telpu nomas izdevumiem pasākumu norisei ārpus izglītības iestādes, pasākumu izglītības iestādē vai ārpus tās rīkošanas izmaksām, piemēram, nodarbību, meistarklašu, mācību ekskursiju uzņēmumos, skolas vai pašvaldības mēroga kompleksu pasākumu īstenošanai – organizēšanai, nodrošināšanai un vadīšanai, attālinātajiem tiešsaistes pasākumiem vecākiem.

COVID–19 pandēmijas un tās ierobežošanas pasākumu ietekmē 2019./2020., 2020./2021. un 2021./2022. mācību gados būtiski samazinājās īstenoto karjeras attīstības atbalsta aktivitāšu un pasākumu skaits, tādējādi arī Projekta “Karjeras atbalsts” atbalsts karjeras attīstības atbalsta pasākumu īstenošanai bija tikai 2,00 EUR katram skolēnam un par šo finansējumu tika īstenoti tiešsaistes pasākumi vecākiem.

Projekta “Karjeras atbalsts” īstenošanas rezultātā izglītības iestādēs ir izveidots plašs sadarbības partneru tīkls, kas ietver skolēnu vecākus, absolventus, dažādu nozaru uzņēmumus un iestādes, kā arī tālākizglītības iestādes. Kopš 2017. gada tiek regulāri organizēti pedagogu pieredzes apmaiņas semināri, informatīvie semināri, kvalifikācijas celšanas kursi un supervīzijas.

2020. gada 13. februārī Rīgā sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru īstenoto projektu Skola 2030 norisinājās VIAA organizēts seminārs **“Pedagoga karjeras konsultanta loma pilnveidotajā mācību saturā un pieejā”**. Seminārā tika īpaši uzsvērtā PKK loma pilnveidotā mācību satura un pieejas ieviešanā, t.sk. nodrošinot to, ka, sākot no 2020./2021. mācību gada, Latvijas izglītības iestādēs tiktu īstenotas aktivitātes, kas

nodrošina KI iekļaušanu pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanā, kā arī tiktu īstenota individuāla pieeja katra skolēna karjeras attīstīšanai²³.

Sākoties COVID-19 pandēmijai, PKK turpināja izglītības iestādēs īstent darbības, kas nodrošina KI iekļaušanu pilnveidotajā mācību saturā, izstrādāt metodiskos materiālus karjeras atbalstam, sniegt aktuālu, daudzveidīgu informāciju par karjeras atbalsta nozīmīgumu izglītojamo karjeras izvēles procesā, kā arī informēt par aktualitātēm darba tirgū un izglītības piedāvājumu, tostarp arī sniedza individuālās konsultācijas izglītojamiem un strādāja ar vecākiem, izmantojot attālinātā darba iespējas un informācijas aprīti pieejamos digitālos rīkus.

Lai nodrošinātu Projekta "Karjeras atbalsts" īstenošanu un tā ilgtspēju, 44 Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs PKK darba vietas tika aprīkotas ar biroja un datortehniku, tāpat tika nodrošināti darbam nepieciešamie kancelejas piederumi. PKK tika nodrošināta veselības apdrošināšana, transporta izdevumu kompensācijas un atalgojums par pilnu darba slodzi, t.i., 680,00 EUR (2017./2018. m.g), 850,00 EUR (2018./2019. un 2020./2021. m.g.) un 900,00 EUR (2021./2022. m.g.).

Nodrošinot Projekta "Karjeras atbalsts" pēctecību un ilgtspēju, 2021. gada septembrī Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tika izveidoti divi Rīgas valstspilsētas pašvaldības Karjeras izglītības atbalsta centri (turpmāk – KIAC) - Rīgas Teikas vidusskolā un Rīgas 25. vidusskolā, kuros strādā četri izglītības metodiķi – karjeras izglītības konsultanti. 2022. gada septembrī tiem pievienojās trešais KIAC Ziemeļvalstu ģimnāzijā ar diviem izglītības metodiķiem – karjeras izglītības konsultantiem. KIAC mērķis ir sniegt metodisko atbalstu vispārējās izglītības iestāžu PKK un organizēt pedagogu profesionālās pieredzes apmaiņu un labās prakses pārnesi karjeras izglītībā.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības līmenī metodiskā atbalsta koordinēšanu un īstenošanu veic RIIMC sadarbībā ar KIAC un vispārējās izglītības iestādēm. Pamatojoties uz RVP IKSD iekšējo noteikumu Nr. 11 "Metodiskā atbalsta organizēšanas kārtība Rīgas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs" 8. punktu un RD IKSD nolikuma Nr. 47 "Rīgas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu metodiskā atbalsta stratēģiskās vadības padomes nolikums" 7. punktu, izveidota **Rīgas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu metodiskā atbalsta stratēģiskās vadības padome**, kurā darbojas pārstāvis no KIAC, sekmējot karjeras attīstības atbalsta sistēmas pilnveidošanu.

²³ Valsts izglītības attīstības aģentūra (2020). Karjeras atbalsts. Pedagoģa karjeras konsultanta loma pilnveidotajā mācību saturā un pieejā. Pieejams:

https://www.izglitiba.daugavpils.lv/Media/Default/file/=2012/Profesionala/Karjera/200703_pkk_loma_istade.pdf

3. Risināmo jautājumu loks

Ekonomikas ministrijas Informatīvajā ziņojumā par darba tirgus vidējā un ilgtermiņa prognozēm (2020. gads)²⁴ ir atspoguļotas iespējamās darba tirgus attīstības tendences un iespējamie riski, saglabājoties esošai izglītības sistēmai un izglītības piedāvājuma struktūrai. Ziņojums ietver arī Ekonomikas ministrijas (turpmāk – EM) apkopoto informāciju par izglītības izmaiņām, akcentējot, ka vidējās izglītības struktūra ir atkarīga no **pamatskolu absolventu izvēles** par turpmāko izglītošanos. Ziņojumā secināts, ka patlaban aptuveni 3/5 no jauniešiem izvēlas turpināt mācības vispārējā izglītībā, tādējādi nonākot darba tirgū bez konkrētas specialitātes un prasmēm. Lai arī pēdējos gados pamatskolu absolventi vairāk pievēršas profesionālajai izglītībai, tomēr ar to nepietiek, lai nodrošinātu vidējās kvalifikācijas speciālistu piesaisti darba tirgū. EM kā izglītības piedāvājuma uzlabošanas virzienu ir norādījusi nepieciešamību **uzlabot pieeju karjeras attīstības atbalstam** izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs, tādējādi veicinot izglītojamo izpratni par darba tirgus, turpmākās izglītības un karjeras jautājumiem, un vajadzību nodrošināt ticamas un visiem saprotamas informācijas pieejamību par nākotnes darba tirgus vajadzībām, kas palīdz izglītojamiem pieņemt apzinātu un motivētu lēmumu par savu turpmāko izglītības vai darba karjeru, secīgi veicinot arī izglītības priekšlaicīgas pārtraukšanas mazināšanu.

OECD 2019. gadā veiktajā Latvijas prasmju stratēģijas novērtējumā²⁵ tiek uzsvērta karjeras vadības prasmju nozīmība. Secināts, ka ir **novērojams karjeras attīstības atbalsta pieejamības trūkums** vispārējās izglītības iestāžu pamatskolas un vidusskolas posmos. Par to liecina fakts, ka ievērojams skaits jauniešu pārtrauc izglītošanos bez jebkādas kvalifikācijas. Šādā situācija karjeras attīstības atbalsta uzdevums ir palīdzēt veidot pāreju uz darba tirgu.

Analizējot dažādu Eiropas valstu pieeju karjeras attīstības atbalsta sistēmas ieviešanā, tiek secināts, ka vienotas pieejas nav, un valstis īsteno dažādus, esošai situācijai piemērotākos risinājumus. Somijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Nīderlandē, Lietuvā karjeras atbalsta pasākumi (karjeras izglītība un individuālas karjeras konsultācijas) ir integrēti izglītības procesā. Dānijā un Igaunijā karjeras izglītība arī ir integrēta izglītības procesā izglītības iestādēs, vienlaikus individuālas karjeras konsultācijas tiek sniegtas īpaši izveidotos jauniešu karjeras atbalsta centros, savukārt Vācijā un Austrijā paralēli izglītības procesā integrētai karjeras izglītībai individuālas karjeras konsultācijas tiek sniegtas nodarbinātības dienestā.

²⁴ Ekonomikas ministrija (2020). Darba tirgus ziņojums. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/darba-tirgus-zinojums>

²⁵ OECD (2019). OECD Skills Strategy Latvia: Assessment and Recommendations, OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/74fe3bf8-en>

3.1. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs

Saskaņā ar Izglītības likuma 17. panta 2. daļas 5. punktu pašvaldības Izglītības pārvaldes iestāde veicina **karjeras attīstību** pašvaldības padotībā esošajās izglītības iestādēs, ar 13. punktu nodrošina bērnu un jauniešu audzināšanas un **karjeras izglītības darbu**, savukārt saskaņā ar 30. panta 3. daļas 1. punktu izglītības iestādes vadītājam ir pienākums nodrošināt izglītības iestādes piekļuvi **karjeras attīstības atbalsta pakalpojumiem**.²⁶ MK noteikumu Nr. 416²⁷ 14.7. apakšpunktā kā viens no principiem, saskaņā ar kuru tiek īstenots vispārējās vidējās izglītības obligātais saturs, ir noteikts pienākums **izglītības iestādei** rosināt skolēnus laikus un mērķtiecīgi apzināties savas intereses, turpmāko studiju un profesionālās darbības virzienus un iespējas, piedāvājot daudzveidīgas darbības un karjeras izglītības pieredzi mācību procesā, kvalitatīvu un daudzpusīgu informāciju par turpmāko studiju un profesionālās darbības iespējām, individualizētas konsultācijas un atbalstu.

Sadarbībā ar aptauju platformu EDURIO 2021. gadā tika veikta izglītojamo, izglītības iestāžu vadības un PKK aptauja **“Karjeras izglītība Rīgā”**, kurā piedalījās visas Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādes.

EDURIO aptauja sastāvēja no trim daļām:

1. aptauja izglītības iestāžu vadībai par karjeras atbalstu izglītības iestādēs;
2. aptauja izglītības iestāžu PKK un KK par karjeras atbalstu izglītības iestādēs;
3. aptauja izglītības iestāžu izglītojamiem 7.–12. klašu grupā par karjeras atbalstu izglītības iestādēs.

Balstoties uz EDURIO aptaujas rezultātā iegūtajiem datiem, tika veikta SVID analīze par karjeras attīstības atbalsta un karjeras izglītības īstenošanu Rīgas valstspilsētas pašvaldības izglītības iestādēs.

SVID analīzes rezultāti par karjeras attīstības atbalsta Rīgas valstspilsētas pašvaldībā

Stiprās puses (Priekšrocības)	Vājās puses (Trūkumi)
• Izglītības iestādēs strādā PKK, kuri ir tiesīgi sniegt individuālās un grupas karjeras konsultācijas, nodrošinot individuālu pieeju izglītojamiem. • Izglītības iestādēs ir aprīkotas PKK darba vietas, kas ir nodrošinātas ar atbilstošu materiāltehnisko bāzi. • Izveidoti trīs Rīgas valstspilsētas pašvaldības KIAC, kur strādā profesionāli PKK – izglītības metodiķi, kas sniedz informatīvo un metodisko atbalstu visiem izglītības iestāžu PKK. • Visās izglītības iestādēs tiek plānoti un organizēti KAA pasākumi.	• Pastāv izglītības iestādes, kurās nav kvalificētu PKK vai tie nestrādā uz pilnu slodzi, līdz ar to nav iespējama kvalitatīva KAA nodrošināšana daļā izglītības iestāžu. • Nav izstrādāta vienota KAA speciālistu finansēšanas sistēma pašvaldībā. • Trūkst KI metodisko materiālu digitālā formātā. • PKK koncentrējas uz KAA sniegšanu tikai 9. un 12. klašu izglītojamajiem. • Trūkst pēctecīgas KAA sniegšanas sistēmas pārējās izglītojamo klašu grupās. • Lielā daļā izglītības iestāžu neveic KAA uzraudzību un izvērtēšanu.

²⁶ 2013. gada 9. jūlija grozījumi Izglītības likumā. Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/258475-grozijumi-izglitibas-likuma>

²⁷ MK 2019. gada 3. septembra noteikumi Nr. 416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem”. Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/309597-noteikumi-par-valsts-visparejas-videjas-izglitibas-standartu-un-visparejas-videjas-izglitibas-programmu-paraugiem>.

• Izveidojusies izpratne par PKK iespējamo atbalstu izglītojamiem un viņu ģimenēm, atpazīstamība, uzticēšanās PKK. • Izglītības iestādes apzinās kvalitatīvas KAA sistēmas īstenošanas nozīmīgumu, iekļauj to iestādes darba plānā, audzināšanas prioritātēs un karjeras izglītības programmā.	
Iespējas	Draudi (Riski)
• Projekta “Karjeras atbalsts” laikā izstrādāta PKK slodzes aprēķina metodika un apmaksas sistēma vispārējās izglītības iestādēs. • Publiskās datu bāzes izveide par KAA Rīgas valstspilsētas pašvaldībā. • Pedagogiem ir nodrošināta iespēja paaugstināt kvalifikāciju. • Profesionāli sagatavoti PKK tiek iekļauti atbalsta personāla un izglītības iestāžu administrācijas komandās, tādējādi pilnveidojot KAA sistēmu izglītības iestādēs. • PKK koordinē sadarbību ar atbalsta personāla speciālistiem un mācību jomu koordinatoriem, veidojot vienotu karjeras izglītības programmu. • Izglītības iestādes vadība veicina PKK profesionālo pilnveidi, kā arī dalību profesionālās organizācijās un pieredzes apmaiņā.	• Nepietiekamas motivācijas dēļ kvalificētie speciālisti netiks pilnvērtīgi iesaistīti KAA nodrošināšanā un meklēs citas darba iespējas. • Projektā “Karjeras atbalsts” izveidotā materiāli tehniskā bāze netiks izmantota ilgtspējīgu KAA mērķu īstenošanai. • Nepietiekošs finansējums var apdraudēt informatīvā un metodoloģiskā KAA sniegšanu PKK. • Nepietiekamā slodze un atalgojums var veicināt kvalificētu PKK skaita samazināšanos un pilnvērtīga KAA nodrošinājuma nepietiekamību izglītojamiem. • Visiem izglītojamiem nav iespējams saņemt individuālās karjeras konsultācijas savā izglītības iestādē.

SVID analīzes rezultāti tika ņemti vērā izstrādājot Plāna rīcības virzienus un īstenošanas pasākumus.

Balstoties uz iepriekš minēto, ir secināms, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldībai ir nepieciešams nodrošināt pilnvērtīgu karjeras attīstības atbalsta sistēmu izglītības iestādēs, vienlaikus ir būtiski realizēt karjeras attīstības atbalsta aktivitātes un pasākumus, kas izriet no konkrēta plāna un kas kopumā aptver visus karjeras attīstības atbalsta sistēmas komponentus – **karjeras informāciju, karjeras izglītību un karjeras konsultēšanu.**

Karjeras attīstības atbalsta īstenošanā izšķiroša nozīme ir izglītības iestāžu un pašvaldības institūciju vadītāju un speciālistu, kas koordinē karjeras attīstības atbalsta sistēmas jautājumus pašvaldības līmenī, iesaistei un sadarbībai.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs karjeras attīstības atbalsta sistēma tiek īstenota, savstarpēji sadarbojoties RVP IKSD, RIIMC un vispārējās izglītības iestādēm. Sekmīgai karjeras attīstības atbalsta sistēmas ieviešanai skolās ir būtiski nodrošināt ciešu mijiedarbību starp karjeras attīstības atbalsta speciālistiem, vadību (administrāciju), pedagogiem un atbalsta personālu.

3.2. Karjeras attīstības atbalsta profesionālā kapacitāte

Skola 2030 eksperti, modelējot izglītojamo individuālos mācību plānus un atbalstu pedagogiem, lielu uzmanību veltīja PKK lomai un to galvenajām funkcijām pilnveidotā mācību satura īstenošanas procesā.²⁸ Karjeras izglītība ir integrēta visā pilnveidotajā mācību saturā un pieejā.

Šobrīd Latvijas vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs karjeras attīstības atbalstu nodrošina profesionāls PKK, kurš veido sadarbību starp izglītojamiem, vecākiem, pedagogiem, atbalsta personālu un izglītības iestādes administrāciju, sniedz metodisku un informatīvu atbalstu pedagogiem, tostarp meklējot veidus, kā karjeras jautājumus (darba pasaules izzināšanu, profesiju iepazīšanu, izglītības iespēju izpēti, mērķu plānošanu u.c.) iekļaut mācību saturā un procesā, kā arī atbalsta izglītojamos savu spēju un interešu apzināšanā turpmākās karjeras un izglītības jautājumos.

Kvalitatīva karjeras attīstības atbalsta nodrošināšanā nozīmīga loma ir **individuālajām un grupu karjeras konsultācijām**. Izglītības iestādē to var nodrošināt speciālists, kuram ir maģistra studijās iegūta karjeras konsultanta kvalifikācija vai pedagogu profesionālās pilnveides programmā apgūtas individuālās konsultēšanas kompetences.

2021. gadā veiktā Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu **PKK aptauja “Karjeras izglītība Rīgā”** sniedza sekojošu informāciju:

- Lielākā daļa jeb 49 % PKK no kopējā skaita ir ieguvuši PKK sertifikātu (individuālās konsultēšanas kompetenču apguvei, B programma 160 h) ar tiesībām veikt individuālās un grupu karjeras konsultācijas.
- 17 % PKK no kopējā skaita ir ieguvuši profesionālās kompetences pilnveides programmas “Pedagogs – karjeras konsultants” sertifikātu (B programma 160 h) un ir tiesīgi īstenot karjeras izglītību, tostarp karjeras vadības prasmju integrēšanu pilnveidotajā mācību saturā, sadarbības veicināšanu starp izglītojamiem, vecākiem, pedagogiem, atbalsta personālu un izglītības iestādes administrāciju, bet nav apguvuši karjeras konsultēšanas kompetences un individuālās karjeras konsultācijas izglītojamiem nevar sniegt. Tādējādi, lai sniegtu individuālās karjeras konsultācijas, daļai PKK būtu jāturpina tālākizglītība.
- 24% PKK no kopējā skaita, kas koordinē karjeras attīstības atbalstu izglītības iestādēs, nav apguvuši PKK profesionālās kompetences pilnveides programmas.
- Pavism maz (10 %) ieguvuši KK profesionālo maģistra grādu vai studē.

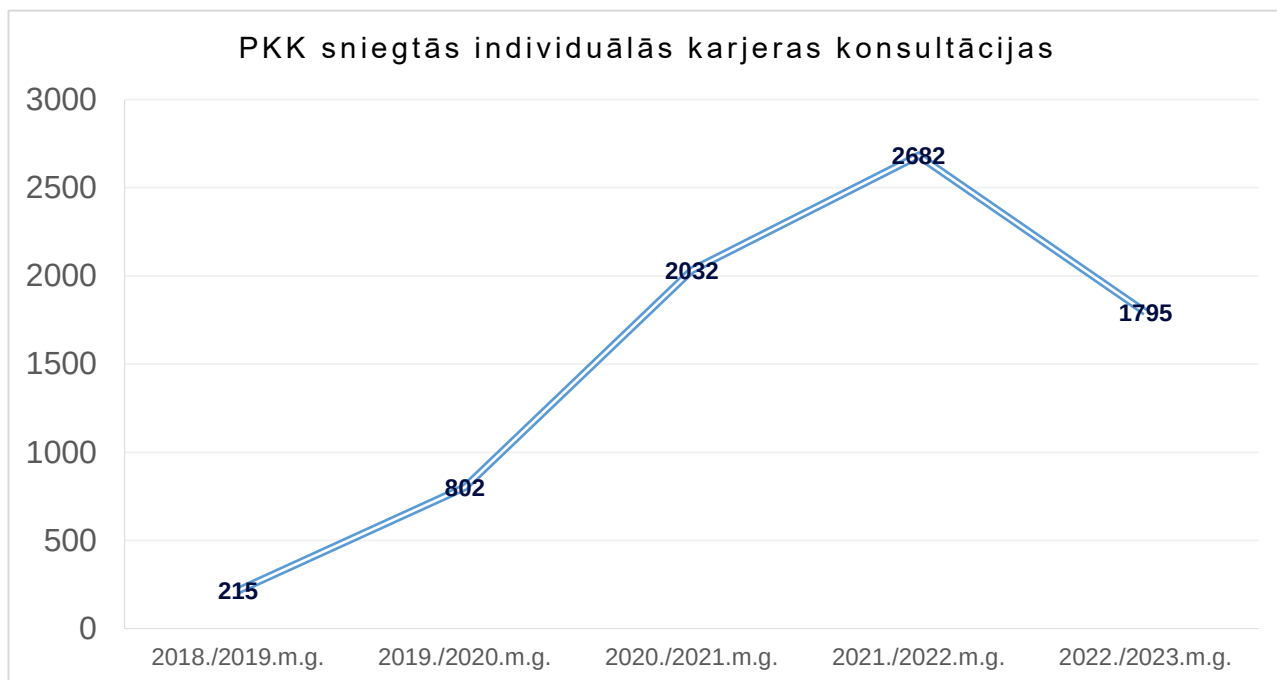
Ar mērķi nodrošināt visu karjeras attīstības atbalsta sistēmas komponentu ieviešanu izglītības iestādēs laikā no 2017. līdz 2021. gadam profesionālās kompetences pilnveides programmas “Pedagogs – karjeras konsultants” sertifikātu ar tiesībām sniegt individuālās un grupas karjeras konsultācijas (B programma 160 h) ieguva 80 pedagogi. Tā rezultātā pieauga karjeras konsultāciju dinamika, kā arī tika paaugstināta PKK profesionalitāte un izglītojamo iespējas saņemt individuālās karjeras konsultācijas.

Attēlā Nr. 2. ir atspoguļota individuālo karjeras konsultāciju pieprasījuma dinamika 5 mācību gadu laikā. Uzkrātie dati liecina, ka, nodrošinot PKK ar atbilstošu slodzi, individuālo karjeras konsultāciju skaits strauji pieauga no 215 konsultācijām pirmajā konsultāciju sniegšanas mācību gadā līdz 2682 konsultācijām pēdējā Projekta “Karjeras atbalsts” īstenošanas mācību gadā, palielinoties par 12 reizēm. Bet 2022./2023.m.g. vērojams

²⁸ Skola 2030. Pieejams: <https://www.skola2030.lv/lv/biezak-uzdotie-jautajumi/vai-pilnveidotaja-macibu-satura-atseviski-defineta-ari-karjeras-izglitiba>

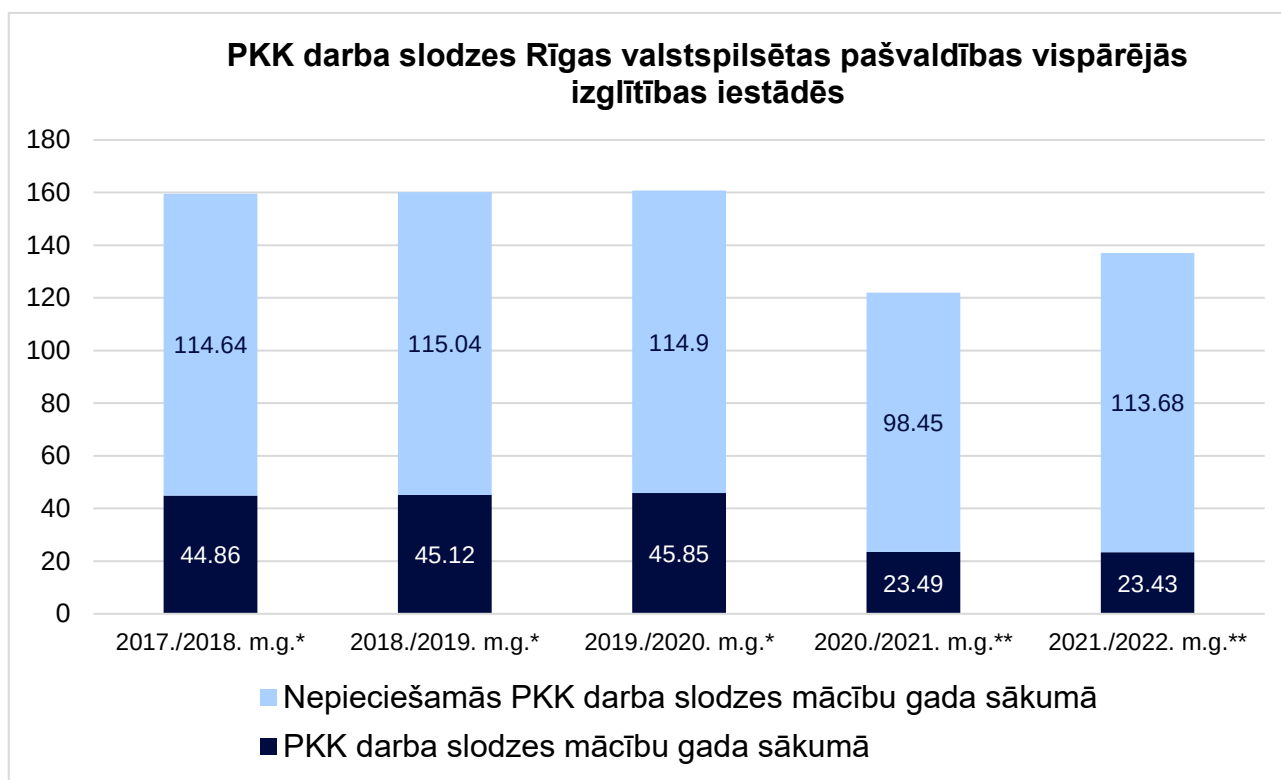
kritums, kas izskaidrojams ar to, ka PKK vairs netiek nodrošināts nepieciešamais slodžu skaits.

Attēls Nr. 2. PKK sniegto individuālo karjeras konsultāciju uzskaitē Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs

Apkopojot augstāk minēto, var secināt, ka izglītības iestādēm ir svarīgi piesaistīt **PKK ar karjeras konsultanta kvalifikāciju un nodrošināt tiem skolēnu skaitam atbilstošu slodzi**. Līdz 2020. mācību gadam viena PKK darba slodze tika plānota uz 700 izglītojamiem, kā minimālā darba slodze tika noteikta 0,3 – ne mazāk kā 210 izglītojamie, toties no 2021.mācību gada viena PKK darba slodze tika plānota uz 600 izglītojamajiem, kā minimālā darba slodze tika noteikta 0,3 – ne mazāk kā 180 izglītojamie. Attēlā Nr. 3 ir atspoguļotas PKK darba slodzes, kā arī aprēķinātas nepieciešamās PKK darba slodzes attiecībā pret izglītojamo skaitu Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs.

Attēls Nr.3. PKK darba slodzes Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs

* PKK darba slodze aptver visus izglītības iestādes izglītojamos attiecībā 1 PKK uz 700 izglītojamiem, 1.–12. klašu izglītojamie.

**PKK darba slodze aptver visus izglītības iestādes izglītojamos attiecībā 1 PKK uz 600 izglītojamiem, 7.–12. klašu izglītojamie.

3.3. Karjeras attīstības atbalsta pasākumu īstenošana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un tās izglītības iestādēs

Karjeras izglītības pasākumi ir nozīmīgs priekšnosacījums izglītojamo apzinātai izglītības un turpmākās karjeras izvēlei. Karjeras izglītības mērķis ir izveidot **karjeras vadības prasmes**, tas izpaužas izglītojamā spējā saskaņot personības ārējo struktūru (zināšanas, atziņas, informāciju, izpratni par savām interesēm un piemērotību noteiktām profesijām) un iekšējo struktūru (prasmi organizēt ārējo struktūru savas karjeras vadīšanai).²⁹

Karjeras izglītības programmas īstenošanas plānam ir jābūt saskaņotam ar izglītības iestādes attīstības plānu, tam ir jābūt atspoguļotam izglītības iestādes audzināšanas darba plānošanas dokumentos, kas balstīts izglītības standartos un mācību priekšmetu paraugprogrammās un tiek īstenots mācību priekšmetu stundās, skolas

²⁹ Lemešonoka (2017). Skolēna karjeras vadības prasmju veidošanās vispārīzglītojošās skolas pedagoģiskajā procesā. Promocijas darbs. Pieejams:

https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/45285/prom_darbs_lemesonoka.pdf?sequence=1&isAllowed=y

pasākumos, interešu izglītības nodarbībās, ārpusskolas pasākumos (olimpiādēs, konkursos, projektos u.c.).

Īstenojamie karjeras atbalsta pasākumi izglītības iestādēs:

1. Karjeras nedēļa;
2. Ēnu dienas;
3. Absolventu iesaistīšana;
4. KAA integrēšana mācību saturā;
5. Individuālās karjeras konsultācijas;
6. Grupu karjeras konsultācijas;
7. Tematiskās klases stundas;
8. Sadarbība ar uzņēmumiem/iestādēm, koučiem utt.;
9. Sadarbība ar vecākiem;
10. Sadarbība ar NVO/biedrībām/jauniešu centriem;
11. Sadarbība ar dažādām izglītības iestādēm.

PLĀNA MĒRĶIS UN RĪCĪBAS VIRZIENI

Vīzija: Rīga – pilsēta, kur dzīvo, strādā un dibina uzņēmumus informēti, izglītoti un motivēti jaunieši.

Pamatojoties uz esošās situācijas izvērtējumu pašvaldībā un ņemot vērā iespējamās sociāli ekonomiskās attīstības tendences, **Plāna virsmērķis** ir attīstīt karjeras attīstības atbalsta sistēmu Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs un veicināt tās īstenošanu.

No virsmērķa izriet **trīs plāna mērķi**, kas ir izteikti līdz 2028. gadam sasniedzamajos rezultatīvajos rādītājos.

Plāna mērķi:	1. Veidot kvalitatīvu karjeras izglītību Rīgas valstspilsētas pašvaldības izglītības iestādēs , veicinot iespējas izglītojamajiem izvēlēties savu izglītību un karjeru atbilstoši interesēm, spējām un darba tirgus vajadzībām.
	2. Sekmēt profesionālu, informētu, izglītotu cilvēkresursu iesaisti karjeras attīstības atbalsta sistēmas nodrošināšanā , veicinot PKK, KK un karjeras jomas koordinātoru nodarbināšanu izglītības iestādēs un kvalifikācijas celšanas iespēju nodrošināšanu.
	3. Attīstīt izglītības piedāvājumu atbilstoši darba tirgū pieprasītām prasmēm un profesijām , tādējādi radot kvalitatīvas, starptautiski konkurētspējīgas un darba tirgus pieprasījumam atbilstošas izglītības iespējas, veicinot sistemātisku, pilnvērtīgu un ilgtermiņa karjeras attīstības atbalsts pasākumu īstenošanu Rīgas valstspilsētas pašvaldības izglītības iestādēs.

Politikas rezultāti:

1. Nodrošināta karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs;

2. Stiprināta karjeras attīstības atbalsta profesionālā kapacitāte;

3. Atbalstīta karjeras attīstības atbalsta pasākumu īstenošana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un tās izglītības iestādēs.

Nodrošinot pilnvērtīgu karjeras attīstības atbalsta sistēmas ieviešanu, izglītības iestādes ceļ izglītības kvalitāti, kā rezultātā pieaug izglītojamo motivācija, izglītības mērķu un nākotnes iespēju apzināšanās. Samazinās priekšlaicīgas mācību pamešanas gadījumu skaits.

Vienlaikus karjeras attīstības atbalsta sistēmas ieviešanas rezultātā lielāks skaits izglītojamo izvēlas apgūt darba tirgū pieprasītās profesijas un iesaistās Latvijas tautsaimniecības izaugsmei svarīgu nozaru attīstībā. Izglītojamajiem ir vieglāk pāriet no izglītības sistēmas darba tirgū un tiem ir potenciāls darba tirgū sasniegt labākus rezultātus.

Nr. p. k.	Rezultatīvais rādītājs	Mērv.	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa gada (2028. g.) vērtība	Datu avots
1. Politikas rezultāts: nodrošināta karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs						
1.1.	Izglītības iestāžu īpatsvars, kas iekļāvušas KAA aktivitātes darba plānā, audzināšanas prioritātēs un karjeras izglītības programmā.	68 skolas	2022	68 skolas	90	Izglītības iestāžu vadības un pedagoģiskā personāla un pašvaldības atbildīgo speciālistu aptauja
1.2.	Pedagogu karjeras konsultantu īpatsvars, kas nodrošina individuālās karjeras konsultācijas	%	2022	40	55	Izglītības iestādes un PKK darba plāni
1.3.	Izglītības iestāžu īpatsvars, kas nodrošina KAA aktivitātes izglītības iestādēs	%	2022	65%	100%	Izglītības iestādes un PKK darba plāni
2. Politikas rezultāts: stiprināta karjeras attīstības atbalsta profesionālā kapacitāte						
2.1.	Personāla īpatsvars, kas izmantojuši tālākizglītības iespējas par karjeras atbalsta integrēšanu izglītības procesā.	%	2022	65%	90%	Dalībnieku saraksti
2.2.	Skolēnu pozitīvs vērtējums par saņemto karjeras attīstības atbalstu	%	2022	60%	80%	Skolēnu aptauja
3. Politikas rezultāts: atbalstīta karjeras attīstības atbalsta pasākumu īstenošana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un tās izglītības iestādēs						
3.1.	Skolēnu skaits, kuriem ir nodrošināta iespēja saņemt individuālās karjeras konsultācijas izglītības iestādē	skaits	2022	2682	8046	Individuālo karjeras konsultāciju uzskaites žurnāls
3.2.	Skolēnu skaits, kas piedalījies KAA pasākumos	skaits	2022	3500	Līdz 55000	Pasākumu programmas, datubāze

4. Rīcības virzieni un īstenošanas pasākumi

Plānā ir noteikti trīs rīcības virzieni un ietverti 14 īstenošanas pasākumi, kas vērsti uz karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošanas nodrošināšanu Rīgas vispārējās izglītības iestādēs, profesionālās kapacitātes stiprināšanu un pasākumu īstenošanu. Plāna īstenošanas pasākumi ir no 2024. līdz 2028. gadam pašvaldības īstenojamās aktivitātes, ar kuru palīdzību paredzēts attīstīt karjeras attīstības atbalstu. Katram pasākumam noteikts darbības rezultāts, rezultatīvais rādītājs, īstenošanas termiņš un par pasākuma īstenošanu atbildīgās institūcijas. Plāna pasākumus īsteno pašvaldības atbildīgās struktūrvienības un padotības iestādes.

Īstenojamie pasākumi	Darbības rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Izpildes termiņš vai periods	Atbildīgā struktūrvienība
Rīcības virziens Nr.1 Nodrošināt KAAS īstenošanu Rīgas vispārējās izglītības iestādēs				
1.1. Kvalificētu PKK ar tiesībām sniegt individuālas un grupu karjeras konsultācijas piesaistīšana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs	Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs ir nodarbināti PKK atbilstoši Izglītības likuma prasībām.	Nodarbināto PKK skaits ar atbilstošu izglītību un darba slodzi sasniedz 55% skolu	2024.–2028. gads	RVP IKSD
1.2. KIAC darbības nodrošināšana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā.	Nodrošināta trīs KIAC darbība Rīgas Teikas vidusskolā, Rīgas 25. vidusskolā, Rīgas Ziemeļvalstu ģimnāzijā	Nodarbināti 6 KIAC izglītības metodiķi. Nodrošināta trīs KIAC darbība	2024.–2028. gads	RVP IKSD
1.3. PKK darba vietu nodrošināšana izglītības iestādēs ar atbilstošu materiāli tehnisko un metodisko bāzi, individuālo un grupu karjeras konsultāciju veikšanai.	PKK materiāli tehniskā un metodiskā bāze izmantota ilgtspējīgu KAA mērķu īstenošanai.	Iekārtotu darba vietu skaits sasniedz 90%	2024.–2028. gads	RVP IKSD

Īstenojamie pasākumi	Darbības rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Izpildes termiņš vai periods	Atbildīgā struktūrvienība
1.4. Informatīvu pasākumu par KAA sistēmas nodrošināšanu organizēšana.	Nodrošināta informācija par karjeras atbalsta īstenošanu izglītojamiem, pedagogiem un vecākiem.	Organizēto pasākumu skaits ne mazāk kā 12 gadā.	Katru gadu	RVP IKSD
Rīcības virziens Nr.2 Stiprināt KAA profesionālo kapacitāti				
2.1. PKK un KIAC izglītības metodiķu kvalifikācijas celšanas nodrošināšana.	Veicināta PKK profesionālo kompetenču pilnveide, organizējot kursus, seminārus un pieredzes apmaiņas darbnīcas	Organizēto pasākumu skaits ne mazāk kā 6 gadā; Dalībnieku skaits 120 katru gadu; Reģistrētas 120 apliecības katru gadu; Dalībnieku atsauksmes 120 katru gadu.	Katru gadu	RIIMC
2.2. KIAC konsultāciju nodrošināšana Rīgas vispārējās izglītības iestāžu pedagogiem, administrācijai un PKK par KAA sistēmu.	Sniegts metodiskais atbalsts KAA sistēmas nodrošināšanā iesaistītajām pusēm.	Konsultāciju skaits ne mazāk kā 180 gadā	Katru gadu	KIAC
2.3. Jaunu KAA metodisko materiālu izstrāde, digitalizēšana, digitālo KAA resursu pieejamības pilnveide.	Izstrādāti KAA metodiskie materiāli, veikta KAA metodisko materiālu digitalizēšana, izveidota digitālo resursu platforma, kas pieejama visiem interesentiem.	Izstrādāti līdz 4 materiāli, digitalizēti līdz 4 materiāli gadā, izveidota viena digitālo resursu platforma.	2024.– 2028. gads	KIAC
2.4. Karjeras izglītības paraugprogramm as Rīgas vispārējās	Izveidota KAA dokumentācija.	Izstrādāta viena KI paraugprogramm a	2026. gads	KIAC

Īstenojamie pasākumi	Darbības rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Izpildes termiņš vai periods	Atbildīgā struktūrvienība
izglītības iestādēm aktualizēšana.				
2.5. Karjeras izglītības portfolio struktūras parauga izstrādāšana.	Izveidota KAA dokumentācija.	Izstrādāts viens KI portfolio struktūras paraugs	2025. gads	KIAC
2.6. Izglītojamo individuālo karjeras konsultāciju vadlīniju izstrādāšana.	Izveidota KAA dokumentācija.	Izstrādātas vienas konsultēšanas vadlīnijas	2026. gads	KIAC
Rīcības virziens Nr.3 Atbalstīt KAA pasākumu īstenošanu Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un tās izglītības iestādēs				
3.1. KAA pasākumu īstenošana Karjeras nedēļas ietvaros.	Nodrošināti karjeras informatīvie pasākumi skolēniem, sadarbojoties ar vecākiem un uzņēmumiem.	Notikuši līdz 210 pasākumiem Karjeras nedēļas ietvaros.	Katru gadu	KIAC
3.2. KAA pasākumu organizēšana visām izglītojamo vecuma grupām.	Nodrošināti KAA pasākumi par aktuālām karjeras tēmām.	Notikuši līdz 1200 pasākumiem gadā.	Katru gadu	RVP IKSD
3.3. KAA sadarbības pasākumu organizēšana ar sadarbības partneriem (profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, valsts un privātajiem darba devējiem, to profesionālajām	Izveidota sadarbība ar dažādām tautsaimniecības nozarēm.	Notikuši līdz 390 pasākumiem gadā. Partnerībās iesaistīto organizāciju un izglītības iestāžu skaits līdz 20 gadā.	Katru gadu	KIAC

Īstenojamie pasākumi	Darbības rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Izpildes termiņš vai periods	Atbildīgā struktūrvienība
organizācijām un sociālajiem partneriem).				

PLĀNA ĪSTENOŠANA

Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs ir nepieciešams veicināt sistemātiskas un secīgas karjeras izglītības apguves iespējas. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošana nodrošina karjeras vadības prasmju apguvi izglītojamajiem Rīgas valstspilsētas pašvaldības dibinātajās vispārējās izglītības iestādēs, kā arī aptvert visas karjeras plānošanas jomas (savu interešu un spēju izvērtēšana, tālākās izglītības un karjeras virziena izvēle, izglītības un darba pasaules iespēju izpēte, apzināta lēmuma pieņemšana), nosakot atbildības sadalījumu starp izglītības iestādes personālu un sadarbības veidus ar vecākiem, absolventiem, nozaru profesionālajām organizācijām, uzņēmumiem.

Īstenojot **Plānu**, Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs tiks nodrošināta karjeras informācijas pieejamība, radot izglītojamajiem iespējas iepazīties ar darba pasauli un profesiju daudzveidību, kā arī sekmējot kopīgas izpratnes veidošanu sabiedrībā par savlaicīga karjeras atbalsta lomu un nozīmi ikviena indivīda dzīvē.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs darbosies KIAC, kas sniegs metodisko atbalstu vispārējās izglītības iestāžu PKK, kā arī organizēs pedagogu profesionālās pieredzes apmaiņu, labās prakses seminārus un starpskolu pasākumus sadarbībā ar Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociāciju, mūžizglītības centriem un sadarbības partneriem.

Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiks pilnveidoti informācijas un metodiskie resursi un to pieejamība, tajā skaitā e-vidē, tādējādi būtiski uzlabojot karjeras izglītības un karjeras attīstības atbalsta pieejamību un īstenošanas kvalitāti.

Iesaistītās puses:

1. Ieviesēji: Rīgas valstspilsētas pašvaldības struktūrvienības: RVP IKSD, RIIMC, KIAC, Rīgas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādes.
2. Mērķauditorija: izglītojamie, izglītojamo vecāki, pedagogi, uzņēmēji, sabiedrība.
3. Sadarbības organizācijas: LR IZM, VIAA, Nodarbinātības valsts aģentūra, VISC, LKAAA, LR EM, LR LM, IKVD, nevalstiskās un jauniešu organizācijas, skolēnu pašpārvaldes, skolēnu vecāku padomes, ģimenes, absolventi, tālākās izglītības iestādes, nozaru profesionālās apvienības un asociācijas, darba devēji.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība sniedz stratēģisko, organizatorisko, metodisko, informatīvo un finansiālo atbalstu PKK darba nodrošināšanai un karjeras attīstības atbalsta pasākumu īstenošanai, kā arī nodrošina karjeras attīstības atbalsta sistēmas plānošanu, īstenošanu un uzraudzību. RVP IKSD Izglītības pārvalde ne retāk kā vienu reizi mācību gadā lems par jautājumiem, kas saistīti ar karjeras attīstības atbalsta sistēmas attīstību Rīgas valstspilsētas pašvaldībā.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība, veicinot karjeras attīstības atbalsta sistēmas ilgtspējīgu ieviešanu, īsteno sekojošus pasākumus:

1. izstrādā un īsteno pēctecīgu, uz rezultātu un sadarbību vērstu Rīgas valstspilsētas pašvaldības līmeņa **Plānu**, kurā formulēti trīs rīcības virzieni, kādos Rīgas valstspilsētas pašvaldība veicina karjeras attīstības atbalstu Rīgas vispārējās izglītības iestādēs 2024.–2028. gadam;
2. izstrādā vienotu karjeras attīstības atbalsta speciālistu finansēšanas sistēmu pašvaldībā;
3. atbalsta karjeras atbalsta speciālistu sagatavošanu un profesionālo pilnveidi;

4. veicina sadarbību starp pašvaldību un uzņēmējiem, tādējādi sekmējot darba tirgus prasībām atbilstošas izglītības pieejamību;
5. organizē Rīgas valstspilsētas pašvaldības kopējos karjeras attīstības atbalsta pasākumus;
6. nodrošina KIAC darbību.

KIAC, veicinot karjeras attīstības atbalsta sistēmas ilgtspējīgu ieviešanu, īsteno sekojošus pasākumus:

1. plāno un īsteno PKK profesionālās kompetences pilnveides un pedagoģiski metodiskā atbalsta pasākumus;
2. koordinē informatīvo un metodisko izstrādes un pilnveides procesu, nodrošinot aktuālās karjeras informācijas apriti, kā arī atbalsta karjeras speciālistu profesionālo pilnveidi, rosinot un organizējot pieredzes apmaiņas pasākumus;
3. veicina sadarbību karjeras izglītības un karjeras vadības prasmju integrēšanai jaunajā kompetencēs balstītajā mācību saturā;
4. veic karjeras attīstības atbalsta monitoringu izglītības iestādēs, sniedzot atgriezenisko saiti un konsultatīvu atbalstu;
5. veicina karjeras informācijas pieejamību un karjeras atbalsta darba popularizēšanu pašvaldības mājas lapā un sociālo mediju kontos.

Izglītības iestādes, veicinot karjeras attīstības atbalsta sistēmas ilgtspējīgu ieviešanu, īsteno sekojošus pasākumus:

1. izstrādā karjeras izglītības programmu, kurā tiek aprakstīti mērķi un uzdevumi, karjeras izglītības satura īstenošanas process (formas, metodes, sasniedzamie rezultāti), kā arī tā integrēšana mācību saturā, interešu izglītībā, audzināšanas darbā;
2. paredz finanšu resursus PKK darba samaksai, darba vides iekārtošanai un karjeras attīstības atbalsta pasākumu nodrošināšanai karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošanai;
3. Veicina PKK profesionālo pilnveidi, kā arī dalību profesionālās organizācijās un pieredzes apmaiņā.
4. Plāno un organizē karjeras attīstības atbalsta pasākumus savās iestādēs visām klašu grupām;
5. Veic karjeras attīstības atbalsta uzraudzību un izvērtēšanu;
6. Uztur KIAC telpas un nodrošina karjeras izglītības metodiķu darbu.

PKK, veicinot karjeras attīstības atbalsta sistēmas ilgtspējīgu ieviešanu, īsteno sekojošus pasākumus³⁰:

1. vada karjeras izglītības programmas izstrādi un īstenošanu izglītības iestādē;
2. sniedz informatīvo un metodisko atbalstu izglītības iestādes pedagogiem karjeras izglītības integrēšanai mācību procesā;
3. sniedz atbalstu izglītības iestādes administrācijai izglītojamo interešu un vajadzību apzināšanā un izglītības piedāvājuma veidošanā;

³⁰ MK 2015. gada 30. decembra rīkojums Nr. 821 "Par Karjeras izglītības īstenošanas plānu valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.-2020. gadam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278999-par-karjeras-izglitibas-istenosanas-planu-valsts-un-pasvaldibu-visparejas-un-profesionalas-izglitibas-iestades-2015-2020>

4. seko mācību satura sasaistei ar turpmākās izglītības un darba ceļu, piedāvājot izglītojamiem, viņu vecākiem un pedagogiem informāciju par darba tirgus attīstības tendencēm;
5. sniedz individuālās konsultācijas izglītojamiem, kā arī tiem, kuri piesakās uz ārpus formālās izglītības iegūto kompetenču novērtēšanu;
6. vada izglītojošus pasākumus vecākiem bērnu karjeras izvēles jautājumos;
7. sadarbojas ar citām karjeras attīstības atbalsta sistēmā iesaistītajām institūcijām, tajā skaitā, izglītības iestādēm un darba devējiem;
8. izglīto vecākus par bērnu karjeras attīstības atbalsta jautājumiem.

5. Plāna īstenošana un uzraudzība

Uzraudzības mērķis ir sekot līdzi Plāna īstenošanas progresam un identificēt sasniegtos rezultātus. Uzraudzības ietvaros tiks regulāri novērtētas politikas rezultātīvo rādītāju tendences, pasākumu īstenošanas rezultātīvo rādītāju sasniegšanas progress un nepieciešamības gadījumā – sniegtas rekomendācijas īstenošanas uzlabošanai.

Plāna ieviešanas uzraudzību nodrošinās RVP IKSD Izglītības pārvalde, veicot šādas darbības:

- reizi gadā apkopo Plāna politikas rezultātīvo rādītāju aktuālās vērtības;
- reizi gadā no atbildīgajiem pasākumu īstenošanai apkopo informāciju par Plāna pasākumu rezultātīvo rādītāju sasniegšanas progresu un īstenojamiem projektiem;
- sniedz rekomendācijas Plāna īstenošanas uzlabošanai;
- RVP IKSD mājaslapā publicē Plānu un aktuālo informāciju par Plāna īstenošanas progresu.

Uzraudzības darbu **izglītības iestādē** veic iestādes direktora norīkots personāls, un rezultāti tiek analizēti iestādes vadības, pedagoģiskā personāla un/vai metodiskajās sanāksmēs. Analīzes procesā izmantojamie avoti:

1. izglītības iestādē nodarbināto PKK skaits, slodzes atbilstība izglītojamo skaitam;
2. karjeras attīstības atbalsta pasākumu satura un statistikas analīze;
3. pedagoģiskā personāla aptaujas un pašvērtējums;
4. skolēnu aptaujas;
5. vecāku aptaujas;
6. dati par absolventu turpmākajām gaitām.

Atskaiti par Plāna izpildi RVP IKSD Izglītības pārvalde iesniedz RD IKSD direktoram ikgadējā darba plāna ietvaros. Plāna izpildes starpposma izvērtējumu sagatavo 2026. gadā un gala izvērtējumu 2028. gadā.

Starpposma un gala ietekmes izvērtējumu veic, lai konstatētu īstenoto pasākumu faktiskos ietekmi uz politikas mērķu un rezultātu sasniegšanu. Starpposma un gala ietekmes izvērtējumā iekļaujama analīze par:

- politikas mērķu un rezultātu sasniegšanu, skaidrojot atkāpes no noteikto mērķu un rezultātu sasniegšanas un analizējot ārējās vides izmaiņas, kas ietekmējušas politikas īstenošanu;
- politikas īstenošanā iesaistīto pušu paveiktajām aktivitātēm un to ietekmi uz politikas mērķu un rezultātu sasniegšanu;
- politikas īstenošanā ieguldītajiem resursiem (finanšu resursiem, laika resursiem, cilvēkresursiem u. tml.).

Gadījumos, kad sasniegtie rādītāji būtiski atšķirsies (par vairāk nekā 20%) no plānotajiem, līdzatbildīgās institūcijas tiks lūgtas sniegt skaidrojumu RVP IKSD Izglītības pārvaldei par rādītāju sasniegšanu negatīvi ietekmējošajiem faktoriem.

Datu avoti pasākumu un politikas rezultātīvo rādītāju sasniegšanai ir norādīti attiecīgi **Plāna** veicamo pasākumu 2024.–2028.gadam tabulā.

Pamatojoties uz starpposma izvērtējuma rezultātiem, kas balstīti uz veikto pasākumu 2024.–2026.gadam izvērtējumu, tiks identificētas aktuālās problēmas, aktualizēti īstenojamie pasākumi un sagatavoti **Plāna** rīcības virzienu grozījumi 2027.–2028.gadam.

